

İstanbul Protokolü Eğitimi Almış Hekimler için eğitime yönelik izleme sistemleri:

Acil Destek Birimi Çalışma Esasları*

*Bu çalışma esasları birimde çalışan usta eğitimciler tarafından 26.02.2011 tarihinde oluşturulmuştur.

AMAÇ: Türkiye İnsan Hakları Vakfının “İşkenceyi Önleme” projesi kapsamında İstanbul Protokolüne uyumu teşvik etmek için Türkiye’de İstanbul Protokolü eğitimi almış hekimlere destek vermek amacıyla kurulmuştur.

Bu destek hattıyla, adli makamlardan gelen alıkonulan ve özgürlüğünden yoksun bırakılan hastaların (zor kullanılarak yakalandığı belirtilen, yakalanan, gözaltına alınan, tutuklu/hükümlü, eğitim evi, yaşlı bakım evi vb. dahil) sağlık kontrol muayenesi ile kişilerin gözaltına alınması, yer değiştirmesi veya serbest kalması amacıyla sağlık kontrolü muayenelerinde ilgili mevzuat ve iş akışları konusunda hekimlerin ihtiyaç hissettikleri zaman destek olmak ve sorulara anında yanıt verebilmek amaçlanmıştır.

Aynı zamanda tanı ve/veya tedavi amacı ile başvuran ya da getirilen hastalar arasından işkence veya kötü muameleye uğradığı savlanan hastalar için de yol gösterici olması hedeflenmiştir.

KAPSAM: Yukarıda sözü edilen hasta grubu içinden tanı ve/veya tedavi amacı ile başvuran ya da getirilen hastalar arasından adli olgu tanısı alması gerekenlerin belirlenmesi, tanısı konan adli olguların yasal makamlara bildirilmesi, yasal makamlardan adli tıbbi görüş istenmek üzere gönderilen hastaların muayenesi, adli muayene raporlarının düzenlenmesi ve sağlık çalışanlarının bu konudaki yasal sorumluluklarını yerine getirebilmesi için yol gösterici olması ya da bu işleyiş sürecinde hekimlerin herhangi bir baskı ile karşılaştıklarında danışabilecekleri bir destek hattı kurulmuştur. Bu işleyiş, adli olguların belirlenmesi, bildirilmesi, adli tıbbi rapor düzenlenmesi, bu akışta dikkat edilmesi gereken aktiviteler ve bir baskı ile karşılaştıklarında yol gösterici bilimsel ve hukuki desteği kapsar.

PROJE SORUMLUSU: Türkiye İnsan Hakları Vakfı

TANIMLAR:

Danışman (Supervizör): Bu destek biriminde 2009 yılında tamamlanan “İstanbul Protokolü Eğitimi Programı: Adli Tıp Uzmanı Olmayan Hekimlerin, Hâkimlerin ve Savcılarının Bilgi

Düzeyini Yükseltme” projesi kapsamında çalışan adli tıp uzmanı ve hukukçu usta eğitimciler ve bu destek hattında çalışma yeterliliği gösteren eğitimciler hizmet verecektir. İstanbul Protokolü hakkında uzun erimli olarak eğitimlerden geçmiş tıp doktorları ve insan hakları alanında uzun yıllardır çalışan hukukçular; İstanbul Protokolü yazarı olan tıp doktoru ve hukukçular; ulusal ve uluslararası İstanbul Protokolü eğitimlerine katılmış tıp doktoru ve hukukçular; bir konuda doktora, yüksek lisans veya lisans düzeyinde eğitim formasyonu olan veya tıpta uzmanlığı bulunan tıp doktoru ve hukukçulardır.

Başvuru Formu*: Bu form destek birimine başvuru yapıldığında danışman tarafından başvurunun çalışma disiplini, çalışma süresi, destek istenen konu ve destek olma yöntemlerini belgeleyen form olarak doldurulacaktır.

Çağrı: 0212 292 2720 numaralı telefon hattına gelen yukarıdaki kapsamda çağrılar içindir.

1. İŞLEYİŞ:

Bu hizmet; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu, Beden Muayenesi, Genetik İncelemeler ve Fizik Kimliğin Tespiti Hakkında Yönetmelik, Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği’nin Sağlık Kontrolü Bölümü, Sağlık Bakanlığının 22.03.2005 tarihinde çıkardığı ‘Adli Tabiplik Hizmetlerinin Yürütülmesinde Uyulacak Esaslar konulu Genelge, Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği ve Konsültasyon Yönergesi” düzenlemeleri çerçevesinde yürütülür. İşleyiş; Sağlık Bakanlığının 22.03.2005 tarihinde çıkardığı ‘Adli Tabiplik Hizmetlerinin Yürütülmesinde Uyulacak Esaslar” konulu Genelgede yer alan ifadelere tamamıyla uygun olarak belirlenmiştir.

- 1.1. Adli makamlar tarafından kişinin gözaltına alınması, yer değiştirmesi veya serbest kalması amacıyla muayene talebi geldiğinde **“Yakalanan Kişinin Gözaltına Alınması, Yer Değiştirilmesi, Serbest Bırakılması Süreci Kontrol Muayeneleri Süreci”** uygulanır ve destek hattındaki danışmanlar bu doğrultuda yanıt verirler.
- 1.2. Danışman günün 24 saati 0212 292 27 29 numaralı telefon hattından aranabilir.
- 1.3. Danışman kendisine gelen çağrıyı “başvuru formuna” ivedilikle kaydeder ve merkezi günün sonunda bu formlarla ilgili sözel olarak bilgilendirir.
- 1.4. Danışman, formların bir örneğini merkeze yazılı olarak gönderir.

- 1.5. Danışman, anında yanıtlanması mümkün olmayan ya da kapsam dahilinde olmayan bir durumla karşılaştığında merkez birime danışabilir ve ilgili çağrıya yeniden yanıt verebilir.
- 1.6. Danışman, bir gün içinde gelen aramaların tamamına yanıt vermek durumundadır ve mazreteti nedeniyle çağrılara yanıt veremeyecek durumda ise durumu merkeze bildirerek diğer danışmanın görevlendirilmesini sağlar.
- 1.7. Çağrıyı yaparak destek isteyen hekimlerin, “İstanbul Protokolünde belirtilen ilkeler, TTB Hekimlik Meslek Etiği, Tıbbi Deontoloji Tüzüğü ve Hasta Hakları Yönetmeliği”nde belirtilen temel konulara özen göstermesi sağlanmalıdır.